

הרה"ק מו"ה ר' יחיאל מיכל ז"ל המגיד מוֹלָאטֵשׁוּב

א

הרב הקדוש מו"ה יצחק מדראהביטש ז"ל, בן לאיתו צדיק מו"ה יוסף איש אמת, בן הקדוש מו"ה משה מסווירז, שנהרג על קדוש השם הי"ד, נכד הגאון הקדוש ר' יצחק חיות אב"ד פראג בע"ס אפי רברבי, שהי' נין ונכד לרש"י ז"ל ולמעלה בקודש עד התנא ר' יוחנן הסנדלר מגזע שפטי' בן דהמע"ה (ע' כתובות ס"ב).

בס' מזכרת לגדולי אוטרהא סי' ק"ה, מזכר הרה"ק מו"ה יצחק מדראהביטש בין גדולי העיר ההוא, ושהוא הי' מגיד בבית מדרשו של הגביר ר' יוסף מאוטרהא, וזקני הדור שלפנינו שם הרבו לספר נפלאותיו אשר עשה, וגם יסופר שם, כי פעם אחת חלתה בת הקצין ר' יוסף, ויחלק ר' יוסף צדקה לכל התלמידי חכמים שישבו בבית מדרשו שביקשו רחמים בעדה, וכולם התענו והתפללו בעדה כל היום, אך הרכ ר' יצחק לקח הסכום שנתן לו הר' יוסף ושלה לאשתו שתכין למענו סעודה כסעודת שבת בבשר ודגים, ואחר התפלה הלך לביתו ויאכל וישת וייטב לבו, ואח"כ שב לבית מדרשו לעבודתו; וישובי בהמ"ד בהודע להם הדבר חרה להם מאוד וגם לר' יוסף נודע מאשר עשה הר"י, אבל לא הגיד לו מאומה. כאשר נוסעו ונתרפאה בת ר' יוסף בזכות תפלת הצדיקים, עשה ר' יוסף סעודת הודאה לכל היושבים בבית מדרשו, אז שאל הר' יוסף להרב מוהר"י על מעשהו לאכול ולשתות בשעה שכל היושבים התענו והרבו תפלה ותחנה עבור בתו, ויען הר"י ואמר לו, אם התעניתי גם אני כמוהם לא הי' שום חידוש בדבר ולא הי' נעשה שום רושם בשמים, כי אין תימה בדבר תמיד, אכן כאשר אכלתי באחד מימי החול סעודה כסעודת שבת, דבר זה עשה רושם בעולם העליון, וזה אל זה שאלו מה היום מיומים? אז נודע הדבר כי בת ר' יוסף מסוכנה, ור' יוסף חלק הרבה צדקה להיושבים בבית מדרשו, ובזכות התורה והצדקה נתרפאת ברחמי שמים.

בראשית התגלות הבעש"ט ז"ל, הי' הרה"ק מוהר"י מדראהביטש ז"ל חושדו למשמש בשמות הקדושים והתנגד לו, אולם אח"כ כאשר נודמנו לפונדק אחד ונוכח לדעת, כי הבעש"ט אינו משתמש בתנא, נתפייס, והבעש"ט הי' אומר על הר"י, שמן השמים נתנו לו נשמה קטנה והוא הנביא אותה עד למעלת התנא ר' שמעון בן יוחאי, ומאז שנתייטסו הביא הר"י ז"ל לפניו את בנו הרב ר' יחיאל מיכל להיות משותי מימיו ומשואבי לקחו והי' לתלמיד מובהק של הבעש"ט ז"ל.

ב.

הרה"ק מוהרי"מ מזלאטשוב ז"ל, עבודתו היתה בבית מדרשו של הבעש"ט ז"ל, להגיע אל המטרה אשר אודותה יסד הבעש"ט את בית מדרשו, לגדל שם תלמידים אשר יקדישו א"ע לחיות חיים קדושים עפ"י הדרגות של ר' פנחס בן יאיר, לעלות למעלת חז"ל ברוח הקודש, ולבחינת התגור אומר ויקם לך, כאמור למעלה. ואנכם כן יגע ומצא כדי מדתו, כאשר סיפר הרה"ק מו"ה חיים מאיר יחיאל ז"ל ממאגליניא : ע"א נודמן הרבי ר' אלימלך מליזענסק בדרך עם אברך א' שהי' הולך וחבילה על כתפו, ושאל אותו להיכן הוא הולך, ואמר לו כי ילך אל הרה"ק הרבי ר' מעכלי המגיד מזלאטשוב, וסיפר לו הרבי ר' אלימלך שגם הוא בימי נעוריו בשמעו שמע הרר"מ ושהוא בעיר הסמוכה נשא את דגליו והלך לשם, וכבואו העירה נכנס לבית הראשון אשר בקצה העיר להניח שם חבילתו ולא מצא שם את גרי הבית, והלך מבית לבית ואין איש, פגע באשה זקנה ושאלה מה זה שכל הבתים סגורים, וספרה לו איך שהרה"ק הרר"מ מזלאטשוב בא לשם ועשה היום הזה כיום כפורים, כי הגיד לכל אחד ואחד את חטאתו ופשעיו אשר עשה מיום בואו לכלל נר דעת עד היום הזה וולכו כולם לבית הכנסת לבקש תקוני תשובה על כל החטאים, וכאשר שמע את הדבר הזה נתירא מאוד מן יגיד לו ג"כ כל החטאים אשר עשה וחזר לביתו ולא התראה לפניו, וסיים הרר"א ז"ל : ואתה האברך איך לא תירא לגשת אליו והלך אצלו...

עובדא זו תוכיח לנו עד כמה נודרך הרר"מ והגיע למעלת חז"ל המוכרים במשנה ונכרדא תענית פרק ב'. סדר תענית ליצד כר הזקן שבהם אומר לפניהם דברי כבושים, פי' הר"ח (מובא בהכתוב לעין יעקב) שכללה להם סתרי מעשיהם, וע' כעדני ירט ברכות פ"ב אות ו' ובאלי' רבה או"ח סי' ק"א סק"ח, שהיודע ברוח הקודש מכיר מה שבלב אדם, וע' בנעם אלימלך ס' בהעלותך. רוח הקודש הופיע בבית מדרשו של הרר"מ מזלאטשוב וחבריו תלמידי הבעש"ט ז"ל ותלמידיהם, אשר קיכו וקבלו עליהם בככירת נפשם ובכל מאודם להתנגד בכל העשר הדרגות של ר' פנחס בן יאיר ועלמה בידם.

ג.

מנהגו הי' לסדר את התפלה בשחרית וליחד את כל היחודים וכונות ואח"כ הלך להתפלל, וע"כ נתאחר זמן הפלתו הרבה, אחרי אשר כבר היו גומרים את תפלתם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. פעם אהת שאלוהו תלמידיו על מה הוא מאחר כל כך זמן תפלה, השיב להם, שהוא כשבת דן שהי' המאסף לכל המתנות, כן גם הוא המאסף לכל התפלות שמתפללים בני ישראל בלא כוונה ראוי, והם בבחינת אבודים והוא מאכזם ומעלה אותם אל שורשם.

הדבר הזה, מה שהי' מאחר כל כך זמן תפלה, גרם לו מחלוקת בהיותו דר ביאכסלא והנאון בעל שורת נודע ביהודא הי' אז האבד"ק, ולא הי' יכול לעבור בשתיקה על זה שעברו על זמן תפלה המובנל עפ"י שולחן ערוך וש"ס

ויוסקים, אך הגה"ק בע"ס ההטלאה התערב גרבר וכתב להגאון ר' טעבלי ז"ל אבד"ק ליסא שיכתוב להגאון ר' יוסף מפוזנא שהוא יבקש מכבוד חותנו הנריב לכה' יצער לאותו צדיק הרבי מעבלי מיאמפלי, כי אחיו הגה"ק הרבי ר' שמעלקי מניקלשבורג העיד עליו שכל כוונתו לשם שמים, ולכן אל יבטל את אותו צדיק מעבודתו, ואז נחה שקטה המחלוקת מעליו.

הרה"ק מוהרצ"א מדינוב ז"ל בס' אגרא דפירקא מביא בשם הרה"ק רבי ר' מעבלי מוֹלְאֵמִישׁוּב, שה"י אומר שלשה דברים שה"י נזהר בהם: (א) מעולם לא ישב אצל התנור להתחמם, שזה ממשיך עצלות. (ב) מעולם לא כפף ראשו אל המאכל, כי אם הביא את המאכל אל פיו. (ג) מעולם לא חינך את בשרו. שלשה דברים הללו ראויים שיוזהר בהם, איש אשר התחסס להיות מזרע המלוכה, ממלכות בית דוד, אשר כח בהם לעמוד בהיכל המלך" (דניאל א', ד') נוראה סנהדרין צ"ג ע"ב, וכעובדא רבוסתנאי כ"י ע"ן.

ד.

גם תהלוכות ביתו היתה כמנהג הנשיאים וראשי גליות שבבבל מזרע הפרתמים, מלבושיו היו מלבושי מלכות, והכנת סעודתו בכל יום כסעודת שלמה בשעתו. והוא לא הי' נהנה מהם כי אם במראה עין, כאשר כן הי' נהוג גם הרבי ר' בער ז"ל, ולפניו הרב הגאון המקובל מו"ה נפתלי כ"ץ בע"ס סביכות חכמים ז"ל, אשר סיפר עליו הרב הגאון בע"ס תפארת ישראל על משניות, כי הרד"ג כ"ץ בהיותו רב אבד"ק פוזנא, הי' נוסע תמיד לטייל במרכבה רתומה לשמונה סוסים ועדיים הי' מכסף סהור, אחד השרים כרוזני ארץ התקנא בו, וחמתו בערה בו איך ירהב רב היהודים בנפשו פו' להתנהג כאחד השרים אדוני הארץ, והקים עליו מארבים, אכרים עם המגלות שבידם ופקד עליהם כי כאשר יסע הרב במרכבתו לפניו, יעמדו עליו להרוג אותו, וכאשר נסע הרב מטילו וראה העגלון מרחוק את האכרים ומגלותיהם ויספר להרב מזה, ויאמר לו הרב אל תירא ואל תחת, ויהי בנסוע הרב לפניו נחן עיניו בהם, ולא קמו איש מתחתיו כי נפל פתחו עליהם. ובסעודותיו בכל יום ויום הי' על שלחנו מעדני מלך והוא לא אכל רק פת במלח ומים במשורה, והציעו לו מדבדים ומטה כבודה והוא שכב על הארץ... וכה הי' הררי"מ נהוג בשרדות והוא בעצמו לא הי' נהנה מהם אפילו בכלא אצבע קטנה, פעם אחת שאל אותו איזה חסיד שוטח על מה ולמה הוא מתנהג בשררות ובפורנות, והשיב לו בפשיטות כי צריך להרחיב דעתו לעבודת השי"ת.

הרה"ק נטע חמשה ארזים בישראל הלא המה בניו הצדיקים, הרה"ק מו"ה יוסף מיאמפלא, והרה"ק ר' יצחק מראדוויל, הרה"ק מו"ה בנימין זאב מובארצ'ק, הרה"ק ר' משה מזיווהעל, הרה"ק ר' מרדכי מקרעמניץ, וחתנו הרה"ק מו"ה דוד הלוי מניד דק' סטעפאן, שה"י מתלמידי הבעש"ט והרבי ר' בער ז"ל.

הרה"ק הגאון מו"ה עוזיאל מיילש ז"ל התחמם בהספדו עליו, ובספרו עץ הדעת ע"ה"פ ט' תבא, נרפס ההספד על, ה"ה בוצינא דנהורא חסידא קדישא ופרישא הרב המופלג המקובל האמתי המפורסם הגדול בישראל מו"ה יחיאל.

מיכל מ"מ דק' ולאטשוב" נפטר בשנת תקמ"ו בש"ק כ"ה אלול, ומנוחתו כבוד
בק' יאמפלי, תנצב"ה וזי"צ ועכ"י אמן.

הנה"ק מו"ה עזריאל מייזלש ז"ל, אמר עליו בהספרו הנ"ל „אשר הי' נשמה
לנשמה“, ו„שהי' בדורנו כרבי שמעון בן יוחאי בדורו...“
תלמידו הרה"ק מוהר"מ מנעסכיו ז"ל אמר: „אם הי' לו השלחן של רבו
מוהרי"מ מזלאטשוב הי' יכול להחיות בו מתים, ולהוציא ממנו עפרות זהבי.
בנו הרה"ק ר' יצחק מרארוויל ז"ל, סיפר שאביו הרה"ק הגיד לו בחלום ביאור
הכתוב, ויאמר יהודא להמר כלתו כו' באופן זה, ויאמר יהודה הוא השי"ת (שם
בן ד' אותיות המיבלעות בשם יהודה) לתמר כלתו — כנסת ישראל, כמ"ש בזה"ק,
שבי אלמנה בית אביך, להיות בגלות, עד כי יגרל שלי"ה ר"ת 'המחזיר 'שכינתו
'ציון, וסופי תיבות של יתגדל' ויתקדש' שמי' רבה'. יה"ר שימליץ טוב בעד
בלל ישראל ויקיים בנו במהרה בימינו כי יתגדל ויתקדש שמי' רבה אמן.

